

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ

ક્રિમિનલ મિસ્ટેલેનિયસ એપ્લીકેશન નં. ૧૦૬૭૨/૨૦૧૦

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ એમ.આર. શાહ

=====

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના રિપોર્ટરોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?	હા
૨.	રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવા કે નહીં ?	હા
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની સ્વચ્છ નકલ જોવાની ઈચ્છા ધરાવે છે ?	ના
૪.	શું આ મામલો ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ ના અર્થઘટન સંબંધે અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ સંબંધે કાયદાનો કોઈ સારભૂત પ્રશ્ન સમાવેશ કરે છે?	ના
૫.	શું તે સિવિલ જજને મોકલી આપવાનો છે ?	ના

=====

હોટેલ સવેરા-વતી તેના ભાગીદારો અને ૩....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ૧....પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

હાજરી:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧-૪ માટે શ્રી પી પી મજમુદાર, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૨ માટે શ્રી કે.આઈ. શાહ, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રીમતી નિશા ઠાકોરે, એડિ. પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ

તારીખ : ૧૩/૦૨/૨૦૧૫

મૌખિક ચુકાદો

[૧.૦] ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની વર્તમાન અરજી પ્રક્રિયા, ૧૯૭૩ (આથી આગળ “સીઆરપીસી” તરીકે ઉલ્લેખિત) હેઠળ અહીંના અરજદારો દ્વારા – મૂળ આરોપી ક્રમાંક ૧ થી ૪ દ્વારા, પડકારાયેલ ફોજદારી કાર્યવાહી / ફોજદારી ફરિયાદ જે પી.એફ.એ. છે, તેને રદ કરવા માટે અરજી કરવામાં આવી છે

માનનીય જે.એમ.એફ.સી. (મ્યુનિસિપાલિટી) ની અદાલતમાં પડતર કેસ ક્રમાંક ૪/૨૦૦૭, સુરત મહાનગરપાલિકાના ખાધ નિરીક્ષક દ્વારા, ખાધના

નિવારણની કલમો ૭ અને ૧૬ હેઠળ દંડનીય ગુનાઓ બાબતે સુરતમાં દાખલ કરાયેલ ભેળસેળ અધિનિયમ, ૧૯૫૪ (આગળથી જેને “પી.એફ.એ. અધિનિયમ” તરીકે ઓળખવામાં આવશે).

[૨.૦] સૂરત મહાનગરપાલિકાના ખાધ નિરીક્ષક – મૂળ ફરિયાદીએ તા. ૦૨.૦૮.૨૦૦૬ના રોજ સૂરત ખાતે હોટેલ સવેરાના સ્થળ પરથી “અનુજ બ્રેડ સ્પ્રેડ”નો નમૂનો લેવામાં આવ્યો હતો. ઉક્ત નમૂનો તાત્કાલિક અને યોગ્ય પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યા બાદ તા. ૦૨.૦૮.૨૦૦૬ના રોજ જાહેર આરોગ્ય પ્રયોગશાળા, સૂરતને મોકલવામાં આવ્યો હતો. ઉક્ત “અનુજ બ્રેડ સ્પ્રેડ”નો નમૂનો પી.એફ.એ. અધિનિયમ હેઠળ બનાવવામાં આવેલા નિયમોમાં નિર્ધારિત ધોરણ મુજબનો ન હોવાનું અને તેથી તે ભેળસેળયુક્ત હોવાનું જાણવા આવતા, સૂરત મહાનગરપાલિકાના ખાધ નિરીક્ષકે અરજીકર્તાઓ સહિત ઉત્પાદક તેમજ વિક્રેતા એવા આરોપી વ્યક્તિઓ વિરુદ્ધ પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૭ અને ૧૬ હેઠળ દંડનીય ગુનાઓ બાબતે તા. ૨૦.૦૨.૨૦૦૭ના રોજ વિવાદિત ફરિયાદ દાખલ કરી હતી. વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટે પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૭ હેઠળ દંડનીય ગુનાઓ બાબતે તમામ આરોપીઓ વિરુદ્ધ તા. ૨૦.૦૨.૨૦૦૭ના રોજ સમન્સો/પ્રક્રિયા જારી કરી હતી. અત્રેના તમામ અરજીકર્તાઓને સમન્સો તામીલ કરાયા હતા અને તેઓ તેમના વકીલ મારફતે હાજર થયા હતા. ત્યારબાદ અંદાજે ૩ વર્ષના ગાળાની પછી, અત્રેના અરજીકર્તાઓ – મૂળ આરોપી નં. ૧ થી ૪ એ ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને વિવાદિત ફોજદારી કાર્યવાહી/ફરિયાદ રદ કરવા અર્થે ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ હાલની ફોજદારી વિવિધ અરજી રજૂ કરી છે.

[૩.૦] અહીંના મૂળ અરજદારો – મૂળ આરોપી ક્રમાંક ૧ થી ૪ તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી પી.પી. મજમુદારે જોરદાર રીતે રજૂઆત કરી છે કે વર્તમાન કેસમાં “અનુજ બ્રેડ સ્પ્રેડ” ના નમૂનાઓ ૦૨.૦૮.૨૦૦૬ના રોજ

લેવામાં આવ્યા હતા અને તે જ દિવસે જાહેર વિશ્લેષકને મોકલવામાં આવ્યા હતા અને જાહેર વિશ્લેષકનો ૦૧.૦૯.૨૦૦૬ તારીખનો અહેવાલ ફરિયાદીને પ્રાપ્ત થયો હતો અને ત્યારબાદ પડકારાયેલ ફરિયાદ ૨૦.૦૨.૨૦૦૭ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી. રજૂ કરવામાં આવે છે કે વાસ્તવમાં “અનુજ બ્રેડ સ્પ્રેડ” ના નમૂનાની અવધિ સમાપ્તિની તારીખ છ માસની હતી. રજૂ કરવામાં આવે છે કે તેથી “અનુજ બ્રેડ સ્પ્રેડ” ના નમૂનાની અવધિ સમાપ્તિની તારીખ ૩૧.૦૧.૨૦૦૭ થતી હતી, જ્યારે પડકારાયેલ ફરિયાદ ૨૦.૦૨.૨૦૦૭ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી છે અને તેથી પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨)(બી) હેઠળ જોગવાઈ મુજબ કેન્દ્રિય ખાદ્ય પ્રયોગશાળામાં નમૂનાની તપાસ કરાવવાનો આરોપીનો અધિકાર ભંગ થયો છે, કારણ કે ઉક્ત નમૂનો કેન્દ્રિય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા દ્વારા કોઈપણ વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય રહ્યો ન હોત. રજૂ કરવામાં આવે છે કે તેથી કેન્દ્રિય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા દ્વારા નમૂનાનું વિશ્લેષણ કરાવવાનો આરોપીનો મૂલ્યવાન અધિકાર ભંગ થયો છે અને/અથવા છીનવી લેવામાં આવ્યો છે અને તેથી ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા તથા પડકારાયેલ ફોજદારી કાર્યવાહી/ફરિયાદ રદ કરવા માટે આ યોગ્ય કેસ છે.

[૩.૧] અરજદારો તરફથી હાજર થયેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી મજમુદારએ, ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને વિવાદિત ફોજદારી કાર્યવાહી રદ કરવાની તેમની વિનંતિના સમર્થનમાં, આ અદાલતના વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના નીચેના નિર્ણયો પર ભારે નિર્ભરતા વ્યક્ત કરી છે.

૧. મુકેશ લાલજીભાઈ ઠક્કર વિ. કૂડ ઇન્સ્પેક્ટર, સી/ઓ. કૂડ, ડૂંગ કન્ટ્રોલ ૨૦૧૪(૨) ક્રાઈમ્સ (વડી અદાલત) ૩૭૦

૨. ઉષોદયા એન્ટરપ્રાઇઝેસ પ્રા. લિ. (પ્રાયોરિટી ફૂડ ડિવિઝન) વિ.
ગુજરાત રાજ્ય ૨૦૧૪(૧) જી.એલ.આર. ૧૮૨

૩. નેસ્લે ઇન્ડિયા લિમિટેડ, થ્રો આર.કે. રાજપૂત, મેનેજર (સેલ્સ) અને
અન્ય વિ. ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય

ફોજદારી વિવિધ અરજીમાં માનનીય એકલ ન્યાયાધીશનો
અહેવાલવિહોણો નિર્ણય.

અરજી ક્રમાંક ૧૦૭૩૨/૨૦૧૦

કોઈ અન્ય રજૂઆતો કરવામાં આવી નથી.

[૩.૨] ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરતાં અને ઉપરોક્ત નિર્ણયો પર આધાર રાખતાં,
હાલની અરજી મંજૂર કરવા તથા પડકારાયેલ ફોજદારી કાર્યવાહી/ફોજદારી
ફરિયાદને રદ કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

[૪.૦] હાલની અરજીનો શ્રી શાહ, પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ – ફૂડ ઇન્સ્પેક્ટર
તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ અને મિસ.

રાજ્ય તરફથી હાજર રહેલ વિદ્વાન એ.પી.પી. નિશા ઠાકોર.

સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ તરફથી હાજર વિદ્વાન વકીલો દ્વારા જોરશોરથી
રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે હાલના કેસમાં વાસ્તવમાં કોઈ વિલંબ જ નથી,
ખાસ કરીને ખાદ્ય નિરીક્ષકની તરફથી કોઈ પણ પ્રકારનો વિલંબ નથી. રજૂ
કરવામાં આવે છે કે હાલના કેસમાં નમૂનો ૦૨.૦૮.૨૦૦૬ના રોજ લેવામાં
આવ્યો હતો અને તે પછી તાત્કાલિક તથા આવશ્યક એવી યોગ્ય પ્રક્રિયાનું
પાલન કરીને તે જ નમૂનો ૦૨.૦૮.૨૦૦૬ના રોજ સુરત જાહેર આરોગ્ય
પ્રયોગશાળામાં મોકલવામાં આવ્યો હતો. રજૂ કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત
નમૂનો પી.એફ.એ. અધિનિયમ હેઠળ બનાવવામાં આવેલા નિયમોમાં

નિર્ધારિત ધોરણ મુજબનો નથી અને તેથી ભેળસેળયુક્ત હોવાનું જણાતાં, યોગ્ય સત્તાધિકારી પાસેથી આવશ્યક મંજૂરી પ્રાપ્ત કર્યા બાદ, સુરત મહાનગરપાલિકાના ખાદ્ય નિરીક્ષકે અરજદારો સહિત ઉત્પાદક તેમજ વિક્રેતા એવા આરોપી વ્યક્તિઓ વિરુદ્ધ ૨૦.૦૨.૨૦૦૭ના રોજ પ્રત્યક્ષ પડકારવામાં આવેલી ફરિયાદ નોંધાવી હતી.

[૪.૧] વધુમાં રજૂ કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન અરજી રજૂ કરવામાં અરજદારોના પક્ષે વિલંબ થયો છે, કારણ કે ફરિયાદ દાખલ થયાની તારીખથી અંદાજે ૩ વર્ષનો સમયગાળો વીતી ગયા બાદ, અત્રેના અરજદારો – મૂળ આરોપી ક્રમાંક ૧ થી ૪ એ ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ આ વર્તમાન ફોજદારી વિવિધ અરજી રજૂ કરી છે.

[૪.૨] સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર થયેલ વિદ્વાન વકીલો દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પી.એફ.એ. અધિનિયમ હેઠળના ગુનાઓ બાબતે દાખલ કરવામાં આવેલી વિવાદિત ફોજદારી ફરિયાદ/કાર્યવાહી ફક્ત એ આધાર પર રદ કરવાની માંગ કરવામાં આવી છે કે નમૂનાની અવધિ પૂર્ણ થવાની તારીખ ૩૧.૦૧.૨૦૦૭ હતી, જ્યારે વિવાદિત ફરિયાદ ૨૦.૦૨.૨૦૦૭ના રોજ, અર્થાત્ નમૂનાની અવધિ પૂર્ણ થયાની તારીખ પછી, દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તેથી પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨)(બી) હેઠળ પ્રદાન કરાયેલ મુજબ આરોપીને નમૂનાની કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળામાં તપાસ કરાવવાનો અધિકાર ભંગિત થયો છે, કારણ કે સંબંધિત નમૂનો કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા દ્વારા કોઈપણ વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય રહ્યો ન હોત. જોકે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદારોએ નમૂનો કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળામાં મોકલવા માટે વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ ક્યારેય કોઈ અરજી કરી નહોતી અને/અથવા કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા દ્વારા નમૂનાની તપાસ કરાવવા માટે વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ ક્યારેય કોઈ વિનંતી

કરી નહોતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદારો વતી ઉઠાવવામાં આવેલો વિવાદ અને કરવામાં આવેલી રજૂઆતો સંપૂર્ણપણે અનુમાન અને કલ્પના પર આધારિત છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજીના આધારે નમૂનો કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળામાં મોકલવામાં ન આવે ત્યાં સુધી અને વિશ્લેષણ પછી કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા એવી મતપ્રકાશણા ન કરે ત્યાં સુધી કે નમૂનો બગડી ગયો છે અને/અથવા વિઘટિત થયો છે અને તેથી વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય નથી, ત્યાં સુધી એવો અનુમાન કરી શકાય નહીં કે નમૂનો વિઘટિત થઈ ગયો છે અને/અથવા બગડી ગયો છે અને/અથવા વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ફક્ત એટલી આશંકાના આધારે કે સમય પસાર થવાથી નમૂનો અવશ્ય વિઘટિત થયો હશે અને/અથવા બગડી ગયો હશે, ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને ફરિયાદ રદ કરી શકાય નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે હાનિ અંગેના આક્ષેપો ફક્ત રજૂ કરવાના જ નથી, પરંતુ તેઓ દર્શાવવા અને/અથવા સાબિત કરવા આવશ્યક છે અને વાસ્તવિક હાનિ દર્શાવી તથા સાબિત કરવી આવશ્યક છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે હાનિનો માત્ર આક્ષેપ કરવો પૂરતું નથી, જેથી ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને આ તબક્કે વિવાદિત ફરિયાદ રદ કરી શકાય.

[૪.૩] હવે, જ્યાં સુધી અરજદારો તરફથી વિવાદિત ફોજદારી કાર્યવાહી/ફરિયાદને આ આધારે રદ કરવાની રજૂઆતનો પ્રશ્ન છે કે નમૂનાની અવધિ સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી અને ત્યારબાદ વર્તમાન વિવાદિત ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તેથી પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨)(બી) હેઠળ જોગવાઈ મુજબ આરોપીને કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા દ્વારા નમૂનાનું વિશ્લેષણ/પરીક્ષણ કરાવવાનો અધિકાર ભંગ થયો છે, કારણ કે ઉક્ત નમૂનો કેન્દ્રીય

ફૂડ લેબોરેટરીના મુદ્દે, સંબંધિત પ્રતિવાદીઓ તરફથી હાજર વિદ્વાન વકીલોએ જોરશોરથી રજૂઆત કરી છે કે ઉપરોક્ત કારણના આધારે આ તબક્કે, અને તે પછા ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, પડકારવામાં આવેલી ફોજદારી કાર્યવાહી/ફરિયાદ રદ કરવી જોઈએ નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ તબક્કે અદાલતો એવું અનુમાન કરી શકતી નથી કે “બેસ્ટ બિફોર” તારીખ પૂર્ણ થવી અથવા ઉત્પાદનની સંગ્રહયોગ્ય અવધિ પૂર્ણ થવી માત્ર તે કારણસર અને અન્ય કંઈ વધુ વિના, નમૂનાને વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય બનાવી દેશે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ઉત્પાદનોની સંગ્રહયોગ્ય અવધિ એકથી બીજા ઉત્પાદનમાં ભિન્ન હોઈ શકે છે.

[૪.૪] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે નિયમો હેઠળના નિયમ ૩૨ મુજબ “બેસ્ટ બિફોર” તારીખ માત્ર એટલું જ આવશ્યક બનાવે છે કે ઉત્પાદક તે અવધિ દર્શાવે જેના દરમિયાન ઉત્પાદન સંપૂર્ણપણે બજારમાં વેચાણયોગ્ય રહેશે અને તેના નિર્દિષ્ટ ગુણધર્મો જાળવી રાખશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સ્પષ્ટીકરણ ૮ (૧) એ જોગવાઈ કરે છે કે “બેસ્ટ બિફોર” તારીખ પછી પણ ખાદ્ય પદાર્થ હજી સંપૂર્ણપણે સંતોષકારક હોઈ શકે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉત્પાદનની શેલ્ફ-લાઈફ માટેની “બેસ્ટ બિફોર” તારીખ પૂર્ણ થવાથી માત્ર એટલું જ શક્ય બને છે કે ઉત્પાદક ઉત્પાદનની બજારમાં વેચાણયોગ્યતા અને તેના નિર્દિષ્ટ ગુણધર્મો અંગેની જવાબદારીનો ઇનકાર કરી શકે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે શેલ્ફ-લાઈફ પૂર્ણ થવાથી નમૂનો આપમેળે વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય બની જતો નથી.

[૪.૫] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પી.એફ.એ. અધિનિયમ તથા તેના હેઠળ બનાવાયેલા નિયમો અનુસાર, નમૂનો વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય

છે કે નથી તે તપાસવાની/અભિપ્રાય આપવાની ફરજ કેન્દ્રીય ખાધ પ્રયોગશાળાની છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે નમૂનો વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય છે કે વિશ્લેષણ અશક્ય બને તે હદ સુધી વિઘટિત થઈ ગયો છે કે નહિ, તેવા તમામ મુદ્દાઓ કેન્દ્રીય ખાધ પ્રયોગશાળાએ તપાસવાના હોય છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળના આરોપીના અધિકારનો ઇનકાર ત્યારે જ ઊભો થાય, જ્યારે આરોપીઓએ નમૂનો વિશ્લેષણ માટે કેન્દ્રીય ખાધ પ્રયોગશાળાને મોકલવા અદાલત સમક્ષ અરજી કરી હોય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ વિકલ્પનો ઉપયોગ કરવામાં નિષ્ફળતા અથવા નમૂનો વિશ્લેષણ માટે કેન્દ્રીય ખાધ પ્રયોગશાળાને મોકલવામાં આવે તેવી વિનંતી કરતી અદાલત સમક્ષ અરજી ન કરવાથી, આરોપીઓ પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળનો તેમને અધિકાર નકારવામાં આવ્યો છે એવી દલીલ કરવાની હકદારી ગુમાવે છે.

[૪.૬] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો નમૂનો વિશ્લેષણ માટે કેન્દ્રીય અન્ન પ્રયોગશાળામાં મોકલવામાં આવ્યો ન હોય અને કેન્દ્રીય અન્ન પ્રયોગશાળાએ નમૂનો વિઘટિત થઈ ગયો છે અને તેથી તે વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય બન્યો છે એવું પ્રમાણિત કર્યું ન હોય, તો માત્ર જાહેર વિશ્લેષકનો અહેવાલ આરોપીને આપવામાં થયેલા વિલંબના આધાર પર, તે એકમાત્ર કારણસર, આરોપીને હાનિ પહોંચી હોવાનું કહી શકાય નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માત્ર ત્યારે જ, જ્યારે કેન્દ્રીય અન્ન પ્રયોગશાળા એવું પ્રમાણિત કરે કે નમૂનો વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય છે અને જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ આરોપીને આપવામાં ફરિયાદ પક્ષ તરફથી થયેલા વિલંબને કારણે આ પરિણામ આવ્યું હોય, ત્યારે આરોપીને હાનિ પહોંચી હોવાનું કહી શકાય.

[૪.૭] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતના નિર્ણયો ની શ્રેણી મુજબ, ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ સંયમપૂર્વક, સાવચેતી સાથે અને અત્યંત વિરલ કેસોમાં જ કરવો પડે. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની આ વર્તમાન અરજીએ સંદર્ભે, વડી અદાલત નોંધ પરના પુરાવાની મૂળવણી કરવાની કામગીરી પોતે હાથમાં લેતી નથી અથવા જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ પ્રદાન કરવામાં થયેલા વિલંબને કારણે આરોપીને પૂર્વાગ્રહ થયો છે તેવું સ્વતંત્ર નિષ્કર્ષ નોંધતી નથી.

[૪.૮] આ અદાલતના માનનીય એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા પેપ્સી કો. ઇન્ડિયા હોલિંગ્સ લિ. તેના અધિકારી વિનય માથુર અને અન્ય વિ. ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય ના મામલામાં તા. ૧૧.૧૨.૨૦૧૪ના તાજેતરના નિર્ણય પર, ફોજદારી વિવિધ અરજી ક્રમાંક ૧૮૨૧/૨૦૦૨ સાથે ફોજદારી વિવિધ અરજી ક્રમાંક ૧૮૨૨/૨૦૦૨માં, તેમજ આંધ્ર પ્રદેશ વડી અદાલતના માનનીય એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા એમ/એસ. હૈદરાબાદ બેપરેજિસ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ વગેરે વિ. એ.પી. રાજ્ય ના મામલામાં ૨૦૦૬ ક્રિ. એલ. જે. ૩૯૮૮માં અહેવાલિત નિર્ણય પર અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા અજિત પ્રસાદ રામકિશન સિંહ ના મામલામાં ૧૯૭૨ ક્રિ.એલ.જે. ૧૦૨૬માં અહેવાલિત નિર્ણય પર આધાર રાખી, ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને વર્તમાન અરજીને નામંજૂર કરવા અને પડકારાયેલ ફોજદારી કાર્યવાહી રદ ન કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને અને ઉપરોક્ત નિર્ણયો પર આધાર રાખીને, હાલની અરજી નામંજૂર કરવાની વિનંતી કરવામાં આવે છે.

[પ.૦] સંબંધિત પક્ષકારો તરફથી હાજર રહેલા માનનીય વકીલોને વિસ્તૃત રીતે સાંભળવામાં આવ્યા.

પ્રારંભે નોંધવું જરૂરી છે કે આ અત્રેની અરજદારો દ્વારા, એટલે કે મૂળ આરોપી ક્રમાંક ૧ થી ૪ દ્વારા, ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, પી.એફ.એ. અધિનિયમ હેઠળના ગુનાઓ અંગેની આક્ષેપિત ફોજદારી કાર્યવાહી/ફરિયાદને રદ કરવા માટે આ હાલની અરજી કરવામાં આવી છે. આક્ષેપિત ફોજદારી કાર્યવાહી/ફરિયાદને મુખ્યત્વે એ આધાર પર રદ કરવાની માગણી કરવામાં આવી છે કે આક્ષેપિત ફોજદારી ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી છે અને સુરતના જાહેર વિશ્લેષકનો અહેવાલ આરોપીઓને નમૂનાની અવધિ સમાપ્ત થયા પછી આપવામાં આવ્યો છે અને તેથી પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ પ્રદાન કરાયેલ, કેન્દ્રિય ખાધ પ્રયોગશાળામાં નમૂનાનું પરીક્ષણ કરાવવાનો આરોપીઓનો કિંમતી અધિકાર છીનવાઈ ગયો છે અને/અથવા તેનું ઉદ્ધંધન થયું છે, કારણ કે નમૂનાની અવધિ સમાપ્ત થઈ ગઈ હોવાથી તે નમૂના કેન્દ્રિય ખાધ પ્રયોગશાળા દ્વારા વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય બની જશે અને તેથી અરજદારોને ગંભીર પૂર્વગ્રહ પહોંચશે.

[પ.૧] હવે, જ્યાં સુધી તે પ્રથમ આધારનો પ્રશ્ન છે જેના આધારે વિવાદિત ફરિયાદ રદ કરવાની માંગ કરવામાં આવી છે, અર્થાત્ ફરિયાદ દાખલ કરવામાં થયેલ વિલંબ અને તેનાથી આરોપીને થનાર સંભવિત હાનિ અને/અથવા સેન્ટ્રલ મારફતે નમૂનાનું પરીક્ષણ કરાવવાનો આરોપીનો અધિકાર છીનવી લેવાનો પ્રશ્ન

પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ પ્રદાન કરવામાં આવેલી પ્રયોગશાળાના સંબંધમાં જે રજૂઆત કરવામાં આવી છે, તે ઉપરથી આકર્ષક જણાય છે, પરંતુ તેમાં કોઈ તત્વ નથી. પ્રારંભમાં જ નોંધવું આવશ્યક છે કે વાસ્તવમાં આરોપી દ્વારા કોઈ અરજી રજૂ કરવામાં આવી નથી અને/અથવા

માનનીય મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ નમૂનો કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળાને મોકલવા માટે આરોપી દ્વારા કોઈ વિનંતી કરવામાં આવી નથી. તેથી, વાસ્તવમાં આરોપીએ પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ પ્રદાન કરવામાં આવેલ, નમૂનાની કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા દ્વારા તપાસ કરાવવાનો વિકલ્પ ઉપયોગમાં લીધો નથી. તેથી, અરજદારોની તરફથી કરવામાં આવેલો એવો વિવાદ કે કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા દ્વારા નમૂનાની તપાસ કરાવવાનો અરજદારોનો મૂલ્યવાન અધિકાર છીનવી લેવામાં આવ્યો છે, તે સ્વીકારી શકાય તેમ નથી.

[૫.૨] હવે, અરજદારો તરફથી કરવામાં આવેલી આ દલીલ બાબતે કે ફરિયાદ દાખલ કરવામાં થયેલા વિલંબને કારણે પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ અરજદારોને કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા દ્વારા નમૂનાની તપાસ કરાવવાનો જે મૂલ્યવાન અધિકાર આપવામાં આવ્યો છે, તે છીનવી લેવાયો છે અને/અથવા તેનો ભંગ થયો છે અને/અથવા અરજદારોને ગંભીર હાનિ થશે, કારણ કે આવા વિલંબને પગલે નમૂનું સંભવતઃ વિઘટિત થઈ ગયું હશે અને/અથવા બગડી ગયું હશે. તેમ છતાં, ઉપરોક્ત આક્ષેપો માત્ર અનુમાન અને કલ્પના પર આધારિત છે. પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ પ્રદાન કરાયેલા વિકલ્પનો ઉપયોગ કરીને નમૂનાને કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળામાં મોકલવા માટે કોઈ વિનંતી કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, અને નમૂનું કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળામાં મોકલવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, તથા ત્યારબાદ વિશ્લેષણ પછી કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા દ્વારા એવું મત આપવામાં ન આવે કે નમૂનું વાસ્તવમાં બગડી ગયું છે અને/અથવા વિઘટિત થઈ ગયું છે, ત્યાં સુધી માત્ર આવા અનુમાન અને કલ્પના આધારે કે નમૂનું બગડી ગયું હશે અને/અથવા વિઘટિત થઈ ગયું હશે, ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને, અને તે પણ પી.એફ.એ. અધિનિયમ હેઠળના ગુનાઓ બાબતે, ફોજદારી કાર્યવાહી રદ

કરી શકાતી નથી. અજિત પ્રસાદ રામકિશન સિંહ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સુખમલ ગુપ્તા (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આપેલા પોતાના પૂર્વવર્તી ચુકાદા પર વિચાર કર્યા બાદ, સ્પષ્ટપણે નોંધ્યું અને ઠરાવ્યું હતું કે કોઈ આધારભૂત માહિતી વિના અદાલતો એ નક્કી કરે કે નમૂનું વિઘટિત થઈ જશે અને વિશ્લેષણ માટે અસમર્થ બની જશે, તથા જ્યારે એવો કોઈ પુરાવો ન હોય કે સમન્સની તામિલીના સમયે નમૂનું એટલું બગડી ગયું હતું કે તેનું વિશ્લેષણ શક્ય ન રહે, ત્યારે નમૂનાને વિશ્લેષણ માટે નિર્દેશકને મોકલવાથી કોઈ ઉપયોગી હેતુ સિદ્ધ થવાનો નથી એવું નક્કી કરવું અદાલતો તરફથી ખોટું હતું. વધુમાં એવું પણ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે નમૂનું એટલું બગડી ગયું છે કે તેનું વિશ્લેષણ શક્ય નથી એવો પુરાવો ન હોય, તો એવો અનુમાન યોગ્ય ઠરી શકે નહીં.

[પ.૩] અરજદારો દ્વારા આક્ષેપિત ફોજદારી ફરિયાદ રદ કરવાની તેમની પ્રાર્થનાના સમર્થનમાં મુખ્ય દલીલ એવી છે કે નમૂનાની અવધિ પૂર્ણ થવાની તારીખ ૩૧.૦૧.૨૦૦૭ હતી, જ્યારે આક્ષેપિત ફરિયાદ ૨૦.૦૨.૨૦૦૭ના રોજ, એટલે કે નમૂનાની અવધિ પૂર્ણ થયા પછી, દાખલ કરવામાં આવી છે અને તેથી પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨)(બી) હેઠળ જોગવાઈ મુજબ આરોપીને સેન્ટ્રલ ફૂડ લેબોરેટરી દ્વારા નમૂનાની તપાસ કરાવવાનો અધિકાર ભંગ થયો છે અને/અથવા અરજદારો-આરોપીઓને ગંભીર હાનિ થશે, કારણ કે ઉક્ત નમૂનો સેન્ટ્રલ ફૂડ લેબોરેટરી દ્વારા વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય રહેશે નહીં. જોકે, નોંધવાનું જરૂરી છે કે હાલની ફોજદારી વિવિધ અરજી આરોપીઓએ ફોજદારી ફરિયાદના સમન્સની સેવા થયાના ત્રણ મહિનાના ગાળા પછી રજૂ કરી છે. નોંધપોથી પર એવું કશું જ નથી કે સમન્સની સેવા થયા બાદ તરત જ અને આરોપીઓ વિદ્વાન નીચલી અદાલત સમક્ષ હાજર થયા ત્યારે તેમણે નમૂનાને વધુ વિશ્લેષણ માટે સેન્ટ્રલ ફૂડ લેબોરેટરીમાં મોકલવા અરજી કરી હતી. સેન્ટ્રલ ફૂડ લેબોરેટરીમાં વિશ્લેષણ માટે

આપવામાં આવેલ વિકલ્પનો હેતુ આરોપીને પબ્લિક એનાલિસ્ટની સચોટતા અને/અથવા નિષ્કર્ષની ખાતરી કરવા સક્ષમ બનાવવાનો છે. પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળનો ઉક્ત મૂલ્યવાન અધિકાર માત્ર ત્યારે જ આરોપીને હાનિ પહોંચાડે, જો તે નકારવામાં આવે. પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળના આરોપીના અધિકારનો ઈનકાર માત્ર ત્યારે જ ઊભો થાય, જ્યારે આરોપીઓએ નમૂનાને વિશ્લેષણ માટે સેન્ટ્રલ ફૂડ લેબોરેટરીમાં મોકલાવવા અદાલત સમક્ષ અરજી કરી હોય. આ વિકલ્પનો ઉપયોગ કરવામાં નિષ્ફળતા અથવા નમૂનાને વિશ્લેષણ માટે સેન્ટ્રલ ફૂડ લેબોરેટરીમાં મોકલવા વિનંતી કરતી અદાલત સમક્ષ અરજી ન કરવામાં આવવાથી, આરોપીઓ પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળનો તેમનો અધિકાર નકારવામાં આવ્યો છે એવી દલીલ કરવાની હકદારી ગુમાવે છે.

[પ.૪] અન્યથા પણ, નમૂનો વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય છે કે તે એટલી હદે વિઘટિત થઈ ગયો છે કે જેના કારણે તે વિશ્લેષણ માટે અસમર્થ બન્યો છે કે નહીં, તે બધા મુદ્દાઓની તપાસ કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા દ્વારા કરવાનાં છે. માત્ર ત્યારે જ, જ્યારે કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા પ્રમાણિત કરે કે નમૂનો વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય છે, ત્યારે જ એવું કહી શકાય કે આરોપીને પૂર્વગ્રહ થયો છે. જો નમૂનો વિશ્લેષણ માટે કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળાને મોકલવામાં આવ્યો હોય અને કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળાએ એવું પ્રમાણિત ન કર્યું હોય કે નમૂનો વિઘટિત થઈ ગયો છે અને તેથી તે વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય બન્યો છે, તો માત્ર એ કારણસર કે નમૂનાની મુદત સમાપ્ત થવાની તારીખ પસાર થઈ ગઈ છે, એના આધારે માત્ર એટલું કહી શકાય નહીં કે તેના કારણે આરોપીને પૂર્વગ્રહ થયો છે.

[પ.પ] અરજદારો તરફથી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે નમૂનાની સમાપ્તિ તારીખ વીતી ગઈ છે અને ત્યારબાદ ફરીયાદ દાખલ કરવામાં આવી છે, અને તેથી કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળામાં નમૂનાનું વધુ વિશ્લેષણ કરાવવાનો આરોપીનો મૂલ્યવાન અધિકાર છીનવી લેવાયો છે અને/અથવા આરોપીને ગંભીર અન્યાય થશે; તે બાબત સંબંધે, આ તબક્કે નિયમોની નિયમ ૩૨નો ઉલ્લેખ કરવો આવશ્યક બને છે. નિયમોની નિયમ ૩૨ હેઠળની “બેસ્ટ બિફોર ડેટ” માત્ર એટલું જ આવશ્યક બનાવે છે કે ઉત્પાદક તે સમયગાળો દર્શાવે જે દરમિયાન ઉત્પાદન સંપૂર્ણપણે બજારમાં વેચાણયોગ્ય રહેશે અને તેની નિશ્ચિત ગુણવત્તાઓ જાળવી રાખશે. તે હેઠળનું સ્પષ્ટીકરણ ૮(૧) જોગવાઈ કરે છે કે “બેસ્ટ બિફોર ડેટ” પછી પણ ખાદ્ય પદાર્થ હજી સંપૂર્ણપણે સંતોષકારક હોઈ શકે છે. “બેસ્ટ બિફોર ડેટ” અથવા ઉત્પાદનની સંગ્રહયોગ્ય અવધિ પૂર્ણ થવાથી માત્ર ઉત્પાદકને ઉત્પાદનની બજારમાં વેચાણયોગ્યતા અને તેની નિશ્ચિત ગુણવત્તાઓ અંગેની જવાબદારી નકારવાની સગવડ મળે છે. સંગ્રહયોગ્ય અવધિ પૂર્ણ થવાથી નમૂનો વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય બની જાય એવું આપમેળે માનવામાં આવી શકે નહીં. તેથી, જ્યાં સુધી આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજીના આધારે નમૂનો કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળાને મોકલવામાં ન આવે અને કેન્દ્રીય ખાદ્ય પ્રયોગશાળા વિલંબના કારણે નમૂનો વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય હોવાનું પ્રમાણિત ન કરે, ત્યાં સુધી આરોપી તરફથી કરવામાં આવતી આવી દલીલ માત્ર અનુમાન અને અનુધારણા પર આધારિત ગણાશે. માત્ર આશંકા અને/અથવા અનુમાન તથા અનુધારણા આધારે ફોજદારી ફરીયાદ રદ કરવાની આવશ્યકતા નથી, અને તે પણ ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને નહીં.

[પ.૬] એમ/એસ. હૈદરાબાદ બેવરેજેસ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ વગેરેના મામલામાં

(ઉપરોક્ત), પરિચ્છેદ ૭૦ થી ૭૮ અને ૧૦૩ માં, નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને ઠરાવવામાં આવ્યું છે:

“૭૦. અજિત પ્રસાદ રામકિશન સિંહ (૧૯૭૨ ક્રિ એલ.જે. ૧૦૨૬) માં, સર્વોચ્ચ અદાલતે, સુખમલ ગુપ્તા બાબતે આપેલા પોતાના અગાઉના ચુકાદાનું અનુસરણ કરતાં, એવો ઠરાવ કર્યો હતો કે કોઈપણ આંકડાકીય આધાર અથવા માહિતી વિના અદાલતો એ નક્કી કરે કે નમૂનો વિઘટિત થઈ જશે અને વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય બની જશે, અને જ્યારે એવો કોઈ પુરાવો ન હોય કે સમન્સની તામિલીના સમયે નમૂનો એટલો બગડી ગયો હતો કે તેનો વિશ્લેષણ થઈ શકે તેમ ન હતો, ત્યારે નમૂનો વિશ્લેષણ માટે નિયામકને મોકલવાથી કોઈ ઉપયોગી હેતુ સિદ્ધ નહીં થાય, એવો નિષ્કર્ષ કાઢવો ખોટો હતો. નમૂનો એટલો બગડી ગયો છે કે તે વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય બની ગયો છે, એવો પુરાવો ન હોય ત્યારે આવી ધારણા ન્યાયસંગત ગણાય નહીં.

૭૧. નમૂનું વિઘટિત થયું છે કે નહીં, તે વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય છે કે અયોગ્ય છે વગેરે અંગેની તપાસ, કેન્દ્રીય ખાધ પ્રયોગશાળાએ નિર્વહવાની કાનૂની ફરજરૂપ કામગીરી છે અને આ અદાલત માટે નહીં, દં. પ્ર. સં.ની કલમ ૪૮૨ હેઠળની કાર્યવાહી દરમિયાન, એવો અનુમાન કરવા માટે કે પબ્લિક એનાલિસ્ટના અહેવાલની નકલ પ્રદાન કરવામાં થયેલા દરેક વિલંબના પ્રસંગમાં, ઉત્પાદનના શેલ્ફ લાઈફથી આગળ જતા, નમૂનું તો વિઘટિત થઈ જ જશે અથવા આરોપીને હાનિ પહોંચશે.

૭૨. સર્વોચ્ચ અદાલતે અજિત પ્રસાદ રામકિશન સિંહ (૧૯૭૨ ક્રિ એલ.જે. ૧૦૨૬), સુખમલ ગુપ્તા, ચરણજી લાલ (૧૯૮૪ ક્રિ

એલ.જે. ૧૫) અને ટી. વી. ઉસ્માન તથા આ અદાલતે જી. એસ. પ્રસાદ (૨૦૦૩ કિ એલ.જે. (એનઓસી) ૨૩૧) અને ગંગૈયાહનાઈદુ રામા કૃષ્ણના મામલાઓમાં જે રીતે ઠરાવ્યું છે તે મુજબ, જ્યાં સુધી એવું દર્શાવવામાં ન આવે કે નમૂનો વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય બની ગયો હતો અને તે માટેના કારણો વિશ્લેષણ માટે નમૂનો મોકલવામાં થયેલા વિલંબને કારણે હતા અને તેથી આરોપીને પૂર્વગ્રહજન્ય હાનિ થઈ હતી જે તેમને નિર્દોષ છૂટકારો મેળવવાનો હક આપે, ત્યાં સુધી માત્ર જાહેર વિશ્લેષકનો અહેવાલ આરોપીને આપવામાં થયેલો વિલંબ, પોતાના બળે જ, ફરિયાદ પક્ષના કેસ માટે ઘાતક ગણાશે નહીં.

૭૩. ટી. વી. ઉસ્માન (એ.આઈ.આર. ૧૯૯૪ એસ.સી. ૧૮૧૮) માં ઠરાવવામાં આવ્યું મુજબ, ફરિયાદ પક્ષ શરૂ કરવા માટે કોઈ સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી નથી. નોંધવું પ્રાસંગિક છે કે, પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૯એ હેઠળ, જાહેર વિશ્લેષકને વિશ્લેષણ માટે બીજો નમૂનો મોકલવા માટે સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી છે; જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ પૂરી પાડવા માટે નિયમ ૯(જ) હેઠળ, તા. ૪-૧૧૯૭૭ થી તેની કાપછૂટ અમલમાં આવવા પહેલાં, ૧૦ દિવસની સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી હતી; નિયમ ૨૨ એ જોગવાઈ કરે છે કે વિશ્લેષણ માટે મોકલવાના ખાધ પદાર્થની માત્રા નિયમ સાથે જોડાયેલ કોષ્ટકમાં નિર્ધારિત મુજબ હોવી જોઈએ; અને નિયમ ૭(૩) જાહેર વિશ્લેષકને ૪૫ દિવસની અંદર પોતાનો અહેવાલ રજૂ કરવાની આવશ્યકતા મૂકે છે. આ બધી વૈધાનિક જોગવાઈઓને તુલસીરામ (૧૯૮૪ કિ. એલ.જે. ૧૭૩૧), દલચંદ વિ. મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન, ભોપાલ એ.આઈ.આર. ૧૯૮૩ એસ.સી. ૩૦૩ : (૧૯૮૩ કિ. એલ.જે.

જઠ), સ્ટેટ ઑફ કેરળ વિ. અલાસેરી મહંમદ, (૧૯૭૮) ૨ એસ.સી.સી. ૩૮૬ : (૧૯૭૮ ક્રિ. એલ.જે. ૯૨૫) અને ટી. વી. ઉસ્માન (એ.આઈ.આર. ૧૯૭૪ એસ.સી. ૧૮૧૮) માં ફરજિયાત નહીં પરંતુ માર્ગદર્શક માનવામાં આવી હતી. જ્યારે ફરિયાદ પક્ષ શરૂ કરવા માટે અધિનિયમ હેઠળ કોઈ સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી નથી અને કેટલીક વૈધાનિક જોગવાઈઓ તથા નિયમો, જેમાં સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી છે, તેમને પણ ફરજિયાત નહીં પરંતુ માર્ગદર્શક માનવામાં આવ્યા છે, ત્યારે માત્ર એટલા કારણો કે જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ આરોપીને આપવામાં વિલંબ થયો, અને તે સિવાય અન્ય કંઈ વધુ ન હોય, ફરિયાદ પક્ષ માટે ઘાતક છે એવું કહી શકાય નહીં.

૭૫. અધિકારીઓએ પોતાના કર્તવ્યોના નિર્વહનમાં બેદરકારી રાખવી, અને જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ આરોપીને તાત્કાલિક ન આપવી, તેના પરિણામે ખાદ્ય પદાર્થ/બીજમાં ભેળસેળમાં સંકળાયેલા ગુનેગારોને, જ્યાં સુધી નુકસાન સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી, નિઃશુલ્ક છૂટી જવાની મંજૂરી મળવી જોઈએ નહીં. આરોપીને કોઈ નુકસાન થયું હોવાનો કોઈ પુરાવો ન હોય તેવી સ્થિતિમાં, કાયદેસર ફરિયાદ પક્ષને માત્ર તકનિકી આક્ષેપોના આધાર પર નિષ્ફળ બનાવવો જોઈએ નહીં.

૭૬. દલચંદ (૧૯૮૩ ક્રિ એલજે ૪૪૮) માં, સર્વોચ્ચ અદાલતે આ મુજબ ઠરાવ્યું હતું :

".....આ વાત યાદ રાખવી યોગ્ય છે કે ઘણી વાર ઘણા નિયમો, ભલે તે એવી ભાષામાં રચાયેલા હોય કે જે ફરજિયાત હોવાનું જણાય, તથાપિ તેઓ જાહેર હિત માટે કાનૂની ફરજો નિભાવવાનો કાર્ય સોંપવામાં આવેલ

વ્યક્તિઓને આપવામાં આવેલી માત્ર સૂચનાઓ કરતાં વધારે કંઈ નથી. જેમને જાહેર ફરજો સોંપવામાં આવી છે તેમની બેદરકારીને કાનૂની અર્થઘટન દ્વારા જાહેર અનિષ્ટને પ્રોત્સાહન આપવા, જાહેર અસુવિધા ઊભી કરવા અને કાયદાના મુખ્ય હેતુને નિષ્ફળ બનાવવા માટે મંજૂરી આપી શકાય નહીં....." (ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૭૭. કારણ કે અંતિમ કસોટી પૂર્વગ્રહની છે, જે દરેક કેસના તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓના આધારે, વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ રજૂ કરાયેલા પુરાવા દ્વારા સ્થાપિત થવાની રહે છે, તેથી ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ આ અદાલત માટે એવું અનુમાન કરવું અથવા માન્ય રાખવું યોગ્ય નથી કે વિલંબ થયેલ હોય, માનીએ કે ઉત્પાદનના શેલ્ડ લાઈફથી થોડા દિવસો વધુનો વિલંબ થયેલ હોય, અને પબ્લિક એનાલિસ્ટના અહેવાલની નકલ પૂરી પાડવામાં થયેલા વિલંબ માટે વાજબી સમજૂતીના અભાવે, આરોપીને પૂર્વગ્રહ થયો છે અને પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) તથા બીજા અધિનિયમની કલમ ૧૬(૨) હેઠળનો તેનો અધિકાર ભંગ થયો છે.

૭૮. ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની તેની અધિકારિતા વાપરતી વખતે, આ અદાલત પોતે પુરાવાનું પરીક્ષણ કરવાની કે જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ પૂરી પાડવામાં થયેલા વિલંબથી આરોપીને પૂર્વગ્રહ સર્જાયો છે એવો સ્વતંત્ર નિષ્કર્ષ નોંધવાની ફરજ પોતાના ઉપર લેતી નથી. વિલંબ ક્ષુદ્રક છે કે અતિશય છે, જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં ફરિયાદ પક્ષની ચૂકને કારણે વિલંબ થયો છે કે નહીં, અહેવાલ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં થયેલા વિલંબને કારણે પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) અથવા બીજા અધિનિયમની કલમ

૧૬(૨) હેઠળ આરોપીનો અધિકાર માત્ર ભ્રામક બની ગયો છે કે નહીં, કારણ કે કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળામાં મોકલાયેલ નમૂનું સમયગાળો વીતી જવાથી ક્ષય પામવાના કારણે અથવા ફરિયાદ પક્ષ તરફની ચૂકને આભારી અન્ય કોઈ કારણસર વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય જણાય છે, વિશ્લેષણ માટે નમૂનું મોકલવામાં થયેલા અતિશય વિલંબને કારણે સમયગાળો વીતી જતા તે નમૂનું “ભેળસેળયુક્ત” બની ગયું છે કે નહીં — આ બધી બાબતો દરેક કેસની હકીકતો અને પરિસ્થિતિઓમાં, રજૂ થયેલા પુરાવાના આધારે, વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા તપાસવાની છે. માત્ર વિલંબ, અને તે સિવાય અન્ય કશું વિના, ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની તેની અધિકારિતા વાપરી વડી અદાલત દ્વારા ફોજદારી કાર્યવાહી રદ કરવા માટે આધાર બની શકતો નથી."

૧૦૩. ૧. અશુદ્ધ અને આરોગ્ય માટે હાનિકારક ખાદ્ય પદાર્થોના વેચાણથી માનવ જીવન અને આરોગ્યને થતો જોખમ દૂર કરવો એ પી.એફ.એ. અધિનિયમનો હેતુ અને ઉદ્દેશ હોવાથી, પી.એફ.એ. અધિનિયમ તથા તેના હેઠળ બનાવાયેલા નિયમોનું કડકપણે પાલન અનિવાર્ય છે. ખાદ્ય પદાર્થો સંબંધિત ગુનાઓમાં કડક જવાબદારી એ નિયમ છે.

૨. પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) અને બીજા અધિનિયમની કલમ ૧૬(૧) હેઠળનો જાહેર વિશ્લેષકનો અહેવાલ ભેળસેળ સંબંધિત ગુનાઓ માટે ફરિયાદ પક્ષની કાર્યવાહી શરૂ કરવાનો આધાર બને છે. આ અહેવાલ, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ, દર્શાવે છે કે આરોપીઓએ ભેળસેળયુક્ત ખાદ્ય પદાર્થ/બીજાનું વેચાણ કર્યું છે.

૩. કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળામાં વિશ્લેષણ માટે આપવામાં આવેલ વિકલ્પનો હેતુ તેમને જાહેર વિશ્લેષકના નિષ્કર્ષોની યોગ્યતા છે કે

નહીં તે નિર્ધારિત કરવાની સગવડ આપવા માટે છે. પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) અને બીજા અધિનિયમની કલમ ૧૬(૨) હેઠળનો આ મૂલ્યવાન અધિકાર જો નકારવામાં આવે, તો તે આરોપીને હાનિ પહોંચાડે.

૪. પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) અને બીજા અધિનિયમની કલમ ૧૬(૨) હેઠળના આરોપીના અધિકારનો ઈનકાર ત્યારે જ ઉદ્ભવે, જ્યારે આરોપીઓએ નમૂનાને કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળામાં વિશ્લેષણ માટે મોકલાવવા અદાલતમાં અરજી કરી હોય. આ વિકલ્પનો ઉપયોગ કરવામાં નિષ્ફળતા અથવા નમૂનાને કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળામાં વિશ્લેષણ માટે મોકલવા વિનંતી કરતી અદાલતમાં અરજી ન કરવાથી, આરોપીઓ પી.એફ.એ. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) અને બીજા અધિનિયમની કલમ ૧૬(૨) હેઠળના તેમના અધિકારથી તેઓ વંચિત રાખવામાં આવ્યા છે એવી દલીલ કરવાનો હક ગુમાવે છે. (બાબુલાલ હરગોવિંદાસ (૧૯૭૧ કિ એલ.જે. ૧૦૭૫), સુખમલ ગુપ્તા, જગદીશ પ્રસાદ, (૧૯૭૨ કિ એલ.જે. ૧૩૦૯), અજિત પ્રસાદ રામકિશન સિંહ (૧૯૭૨ કિ એલ.જે. ૧૦૨૬), પ્રભુ (૧૯૯૪ એ.આઈ.આર. એસ.સી.ડબ્લ્યુ. ૨૬૪૯), તુલસીરામ (૧૯૮૪ કિ એલ.જે. ૧૭૩૧), જી. એસ. પ્રસાદ (૨૦૦૩ કિ એલ.જે. એન.ઓ.સી. ૨૩૧), અને ગંગેયાહનાઈડુ રામા કૃષ્ણ.)

૫. પી.એફ.એ. નિયમોની નિયમ ૩૨ હેઠળનો "શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ પૂર્વ તારીખ" માત્ર એટલી જ માંગ કરે છે કે ઉત્પાદકે તે અવધિ દર્શાવવી જે દરમિયાન ઉત્પાદન સંપૂર્ણપણે વેચાણયોગ્ય રહેશે અને તેના નિર્દિષ્ટ ગુણધર્મો જાળવી રાખશે. તેના હેઠળનું સ્પષ્ટીકરણ ૮ (૧)

એવું જોગવે છે કે "શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ પૂર્વ તારીખ" પછી પણ તે ખાદ્ય પદાર્થ હજી સંપૂર્ણપણે સંતોષકારક હોઈ શકે છે.

૬. "બેસ્ટ બિફોર" તારીખ અથવા ઉત્પાદનની શેલ્ફ લાઈફ પૂર્ણ થવાથી માત્ર ઉત્પાદકને ઉત્પાદનની બજારમાં વેચાણયોગ્યતા અને તેની વિશિષ્ટ ગુણવત્તાઓ અંગેની જવાબદારીનો ઇનકાર કરવાની છૂટ મળશે. શેલ્ફ લાઈફ પૂર્ણ થવાથી નમૂનો વિશ્લેષણ માટે અનફિટ બની જાય એવો આપોઆપ અર્થ થતો નથી.

૭. "બેસ્ટ બિફોર" તારીખ એક લેખથી બીજા લેખ મુજબ બદલાતી રહેશે. તે જ રીતે, જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ આરોપીને પૂરી પાડવામાં થયેલો વિલંબનો વ્યાપ પણ એક કેસથી બીજા કેસ મુજબ બદલાતો રહેશે.

૮. ખાદ્ય ભેગસેળ નિવારણ નિયમોનો નિયમ ૪(પ), તેના પરિશિષ્ટ અ ના પ્રારૂપ ૨ સાથે વાંચતાં, કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળાને આ બાબતે પ્રમાણિત કરવાનું આવશ્યક બનાવે છે કે વિશ્લેષણ માટે તેને મોકલાયેલું નમૂનું વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય છે કે નહીં અને જો તે વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય હોવાનું જણાય તો તે માટેના કારણોનું પ્રમાણપત્ર આપવાનું.

૯. પી.એફ.એ. અધિનિયમ અને તે હેઠળ બનાવવામાં આવેલા નિયમો કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળાને આ બાબતનું પ્રમાણિત કરવાની ફરજ સોંપે છે કે નમૂનો વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય છે કે નહીં.

૧૦. નમૂનો વિશ્લેષણ માટે યોગ્ય છે કે તે એટલા પ્રમાણમાં વિઘટિત થઈ ગયો છે કે જેના કારણે તે વિશ્લેષણ કરવામાં અસમર્થ

બની ગયો છે કે નહીં, તે બધા પ્રશ્નો કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળા દ્વારા તપાસવાના વિષયો છે.

૧૧. માત્ર તે સ્થિતિમાં જ, જ્યારે કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળા એવું પ્રમાણિત કરે કે નમૂનો વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય છે અને આવી સ્થિતિ ફરિયાદ પક્ષની તરફથી જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ આરોપીને પહોંચાડવામાં થયેલા વિલંબના કારણે ઉત્પન્ન થઈ છે, ત્યારે જ એવું કહી શકાય કે આરોપીને હાનિ પહોંચી છે. (અજિત પ્રસાદ રામકિશન સિંહ (૧૯૭૨ કિ એલ.જે. ૧૦૨૬), સુખમલ ગુપ્તા, ચરંજી લાલ (૧૯૮૪ કિ એલ.જે. ૧૫), ટી. વી. ઉસ્માન (એ.આઈ.આર. ૧૯૯૪ એસ.સી. ૧૮૧૮), જી. એસ. પ્રસાદ (૨૦૦૩ કિ એલ.જે. એન.ઓ.સી. ૨૩૧) અને ગંગૈયાહનાયડુ રામકૃષ્ણ).

૧૨. જો નમૂનો વિશ્લેષણ માટે કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળામાં મોકલવામાં આવ્યો ન હોય અને કેન્દ્રીય પ્રયોગશાળાએ નમૂનો વિઘટિત થઈ ગયો છે અને તેના પરિણામે તે વિશ્લેષણ માટે અયોગ્ય બન્યો છે તેમ પ્રમાણિત કર્યું ન હોય, તો માત્ર જાહેર વિશ્લેષકનો અહેવાલ આરોપીને આપવામાં થયેલા વિલંબને, તે એકલા આધારે, આરોપીને હાનિ પહોંચાડનાર ગણાવી શકાય નહીં.

૧૩. કલમ ૪૮૨, સી.આર્. પી. સી. હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ અત્યંત મર્યાદિત રીતે, સાવચેતીપૂર્વક અને અતિ અપવાદરૂપ દુર્લભ કેસોમાં જ કરવો જોઈએ. આ સત્તાનો ઉપયોગ કાયદેસર ફરિયાદ પક્ષની કાર્યવાહી દબાવી દેવા માટે કરવો નહીં. કલમ ૪૮૨, સી.આર્. પી. સી. હેઠળની અંતર્નિહિત સત્તાઓ વડી અદાલતને મનસ્વીતા અથવા મનફાવે તે રીતે કાર્ય કરવા માટે મનસ્વી અધિકારક્ષેત્ર પ્રદાન કરતી નથી.

૧૪. કલમ ૪૮૨, સી.આર. પી. સી. હેઠળની કાર્યવાહી દરમિયાન વડી અદાલત પોતાના ઉપર નોંધપાત્ર પુરાવાની મૂળવણી કરવાની અથવા જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ આપવામાં થયેલ વિલંબના પરિણામે આરોપીને પૂર્વાગ્રહ પહોંચ્યો છે એવો સ્વતંત્ર નિષ્કર્ષ નોંધવાની ફરજ લેતી નથી.

૧૫. જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ પૂરી પાડવામાં થયેલા વિલંબના પરિણામે આરોપીને કોઈ પૂર્વાગ્રહ થયો છે કે કેમ અને ફરિયાદ પક્ષે તે વિલંબ માટે સંતોષકારક સમજૂતી પૂરી પાડી છે કે કેમ, આ બધી બાબતો પુરાવાના વિષયો છે, જેની તપાસ નીચલી અદાલતે કરવી રહે છે અને કલમ ૪૮૨, સી.આર.પી.સી. હેઠળની કાર્યવાહી દરમિયાન આ અદાલતે તે અંગે અનુમાન કરવાનું નથી.”

[૫.૭] સમાન પ્રશ્નનો વિચાર તાજેતરના નિર્ણયમાં પેપ્સી કો. ઇન્ડિયા હોલિંગ્સ લિ. તેના અધિકારી વિનય માથુર તથા અન્ય એકના મામલામાં (ઉપરોક્ત) વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો અને આંધ્ર પ્રદેશ વડી અદાલતના ઉપરોક્ત નિર્ણયનો તથા આ મુદ્દા સંબંધિત માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ અન્ય વડી અદાલતોના અન્ય નિર્ણયોની વિચારણા કર્યા પછી, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે પી.એફ.એ. અધિનિયમ હેઠળ દંડનીય ગુનાઓ બાબતેની ફરિયાદ રદ કરવાની ના પાડી હતી.

[૫.૮] એવો કોઈ અનુમાન કરી શકાતો નથી કે નમૂનો અનિવાર્ય રીતે બગડી ગયો હશે અને/અથવા વિઘટિત થયો હશે અને/અથવા કેન્દ્રીય અન્ન પ્રયોગશાળા દ્વારા વધુ વિશ્લેષણ કરવામાં અસમર્થ બની ગયો હશે. જાહેર વિશ્લેષકના અહેવાલની નકલ આપવામાં થયેલ વિલંબ અને/અથવા ફરિયાદ દાખલ કરવામાં થયેલ વિલંબ, અને તે પણ નમૂનાની અવધિ પૂર્ણ થયા પછી, આરોપીને હાનિરૂપ સાબિત થયો છે કે કેમ અને ફરિયાદ પક્ષે આ

વિલંબ માટે સંતોષકારક સમજૂતી આપી છે કે કેમ, તે બધાં પુરાવાના પ્રશ્નો છે, જેમનું પરીક્ષણ માનનીય નીચલી અદાલતે કરવાનું હોય છે અને ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી આ અદાલતે નહીં. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતના નિર્ણયો ની શ્રેણી મુજબ, ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ અતિ સાવચેતીપૂર્વક, અત્યંત પરિચક્ષણ સાથે અને અતિ દુર્લભમાં દુર્લભ કિસ્સાઓમાં જ કરવો. આ સત્તાનો ઉપયોગ વાજબી ફરિયાદ પક્ષની કાર્યવાહી દબાવી દેવા માટે કરવો નહીં. નોંધવું આવશ્યક છે કે વર્તમાન કેસમાં હકીકતમાં જાહેર

સુરતના વિશ્લેષકે હકીકતમાં નમૂનો ભેળસેળયુક્ત હોવાનું શોધ્યું હતું. નમૂનો ૦૨.૦૮.૨૦૦૬ના રોજ લેવામાં આવ્યો હતો અને જરૂરી કાર્યવાહી અનુસરીને તરત જ ૦૨.૦૮.૨૦૦૬ના રોજ તેને જાહેર આરોગ્ય પ્રયોગશાળા, સુરતને મોકલી આપવામાં આવ્યો હતો અને એવું જણાયું હતું કે ઉક્ત નમૂનો પી.એફ.એ. અધિનિયમ હેઠળ બનાવવામાં આવેલા નિયમોમાં નિર્ધારિત ધોરણ મુજબનો ન હતો અને તેથી તે ભેળસેળયુક્ત હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. આરોપી મુજબ નમૂનાની અવધિ સમાપ્તિ તારીખ ૩૧.૦૧.૨૦૦૭ હતી, તેમ છતાં યોગ્ય સત્તાધિકારી પાસેથી મંજૂરી પ્રાપ્ત કર્યા બાદ તરત જ આ વિવાદિત ફરિયાદ ૨૦.૦૨.૨૦૦૭ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી.

[પ.૯] હવે, જ્યાં સુધી ફોજદારી વિવિધ અરજી નં.૧૦૭૩૨/૨૦૧૦ માં પ્રસ્તુત નેસ્લે ઈન્ડિયા લિમિટેડ, શ્રી આર.કે. રાજપૂત, મેનેજર (સેલ્સ) અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર મુકાયેલ આધારનો પ્રશ્ન છે, ત્યાં સુધી તથ્યોના આધાર પર ઉક્ત નિર્ણય હાલના કેસના તથ્યોને લાગુ પડતો નથી. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ સમક્ષના કેસમાં ટોમેટો કેચઅપ નામની વસ્તુ અને ચાર વર્ષના વિલંબ અંગે વિચારણા કરવામાં આવી હતી અને તે નાશવંત વસ્તુ હોવાનું

જાણાયું હતું. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે ફોજદારી કાર્યરિતી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ કર્યો હતો. જોકે, નોંધવું જરૂરી છે કે ઉક્ત નિર્ણયમાં વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે પ્રભુ વિ. સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન તરીકે અહેવાલિત ૧૯૯૪ એ.આઈ.આર. એસ.સી.ડબલ્યુ. ૨૬૪૯ ના સર્વોચ્ચ અદાલતના માનનીય નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે નિરીક્ષણ કર્યું હતું કે કલમ ૧૩(૨) હેઠળ જોગવાઈ પ્રમાણે નમૂનાને વિશ્લેષણ માટે પ્રયોગશાળામાં મોકલવા અદાલતમાં અરજી કરવાની તકનો આરોપીએ લાભ લીધો નહોતો અને તેથી, તે દષ્ટિકોણે સર્વોચ્ચ અદાલતે નિરીક્ષણ કર્યું હતું કે વિલંબને કારણે આરોપીને કોઈ નુકસાન થયું હોવાનું કહી શકાય નહીં. ઉક્ત નિર્ણયમાં પણ વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે બાબુલાલ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત તરીકે અહેવાલિત એ.આઈ.આર. ૧૯૭૧ એસ.સી. ૧૨૭૭ ના સર્વોચ્ચ અદાલતના માનનીય નિર્ણય તથા રમેશ ચંદ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ હરિયાણા તરીકે અહેવાલિત ૨૦૦૫ સીઆરએલજે ૧૫૬૯ ના પંજાબ અને હરિયાણા વડી અદાલતના નિર્ણયનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો. મુકેશ લાલજીભાઈ ઠક્કર (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશનો નિર્ણય પણ હાલના કેસના તથ્યોને લાગુ પડતો નથી, ખાસ કરીને એટલા માટે કે ઉક્ત કેસમાં નમૂનો લેવામાં આવ્યો તે તારીખથી ૨૫ માસના ગાળાના પછી ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી.

[૬.૦] ઉપરોક્તને ધ્યાને લઈ અને ઉપર દર્શાવેલ કારણોસર, આ અદાલતનું દૃઢ મત છે કે આ એવો યોગ્ય મામલો નથી કે જેમાં સી.આર.પી.સી.ની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને પી.એફ.એ. અધિનિયમ અને નિયમો હેઠળના ગુનાઓ બાબતે દાખલ કરવામાં આવેલી આક્ષેપિત ફોજદારી ફરિયાદને રદ કરવામાં આવે. પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લેતાં, હાલની અરજી નિષ્ફળ જાય છે અને તે નામંજૂર થવા પાત્ર છે અને તે મુજબ નામંજૂર કરવામાં આવે છે. નિયમ રદ કરવામાં આવે છે. અગાઉ

આપવામાં આવેલ તાત્કાલિક અંતરિમ રાહત, જો કોઈ હોય, તો તરત જ રદ કરવામાં આવે છે.

સહી/ – (એમ.આર. શાહ, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.